

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu in tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo na naročevanje.

Ob novem letu vabimo uljudno vse dosedanje naročnike „Slov. Gospodarja“, naj se naročijo še na dalje za leto 1897 na list, ki je in še tudi naprej zagovarja resno in vestno koristi sv. cerkve in slov. ljudstva pa ne išče v tem, kakor kaže že njegova cena, nikjer svoje koristi. Kdor more in hoče, naj pristopi med deležnike „katol. tisk. društva“, da se „Slov. Gospodar“ vzdrži tudi nadalje pri tej nizki ceni.

Deležnina „katol. tisk. društva“ znaša za celo leto 5 gold. in je v tem že tudi naročnina za „Slov. Gospodarja“. **Naročnina** pa znaša za celo leto 2 gold. 50 kr. in za pol leta 1 gold. 30 kr. ter za četrť leta 65 kr.

Naročnina se pošlje najlaglje po poštnih nakaznicah upravnistvu „Slov. Gospodarja“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Odbor kat. tisk. društva.

Postava o javni oskrbi ubožcev.

(Dopis iz celjskega okraja.)

Že dné 1. decembra 1896 je obveljala nova postava o javni oskrbi ubožcev na Štajarskem. Svetli cesar so to postavo, ki velja samo za našo štajarsko deželo, potrdili dné 27. avgusta 1896. V našem deželnem zakoniku je pa bila ta postava razglašena dné 30. oktobra 1896, pod šte. 63. To številko si je treba dobro zapomniti, ker na to šte. 63. našega letošnjega ukaznega lista se bo odslej skliceval marsikateri ubožec, pa tudi marsikatera občina, ki bo odslej imela še večjih skrbij zastran ubožcev.

Važen je § 1, kateremu sledi še 99 drugih paragrafov. Ta pove, da »kot ubožne v smislu tega zakona je smatrati one osebe, katere stalno ali začasno niso zmogne, pridobivati si iz lastne moči in z lastnimi sredstvi vsega tega, kar je potrebno za prevžitek in negovanje zdravja«.

Za te ubožce se pa začne po novi postavi še le takrat skrbeti, veli § 2, ako ti ne morejo potrebne pomoči niti od pravno k temu zavazanih, na pr. sorodnikov, delodajalcev, niti po prostovolju ubožni oskrbi, na pr. ljudskih kuhinjah.

Prav važna sta še §§ 18 in 68. Prvi pove, da »župnijski ubožni zavodi ostajajo v svojem dosedanjem obstanku in v svojej dosedanjej samostalneji upravi«, vendar postava razglašá te »župnijske ubožne zavode«, kot »zavode, obstoječe v svrhu javne ubožne oskrbe«, katere upravljajo po zato obstoječih določbah župnik, ubožničar ali oče ubožnih in občinski predstojnik.

Doslej mnogo prerešetana vprašanja: Kdo voli in kako voli ubožničarja, in kateri je tisti župan, če jih je več v fari, ki ima pravico, sodelovati pri upravljanju župnijskih ubožnih zavodov, je pustila tudi ta postava nerešena, § 68. le določuje, da sta g. župnik in ubožničar

uda »krajnega ubožnega sveta«, katerega vodi župan, kadar je pa ta zadržan, njegov namestnik. Njun upliv na sklepe krajnega ubožnega sveta menda ne bo mero-dajen, ker vanj slišijo še: občinski oziroma okrožni zdravnik, od občine izvoljeni (tri)je odborniki in vsi, po raznih okolišcih nastavljeni krajni nadzorniki ubogih. Vrh tega zamore občinski zastop še druge občane povabiti, da vstopijo v krajni ubožni svet. »Duhovskim korporacijam« nasproti je pa ta postava prav prijazna.

Naše c. kr. okrajno glavarstvo je že dné 19. nov. 1896, pod šte. 46.810 razposlalo vsem županstvom naročilo, da naj se »krajni ubožni sveti« sestavijo že do dne 8. dec. t. l. in to naznanijo v Celje in v Gradec. Te dni se je pa okr. glavar napravil na pot, da po posameznih okrajih pojasi novo »ubožno postavo«. Prvi so prišli na vrsto župani in ubožni svetniki celjskega sodnijskega okraja, potem oni šmarijskega, potem laškega, oni ponedeljek za občine vranskega okraja, ono sredo za one gornjegrajskega okraja. V petek, dné 18. grudna dopoldne je takšen zbor bil še v Konjicah. Bog daj, da bi ubožcem po tej novi postavi v resnici bilo zdatno pomagano!

—0—

Kdo ovira enakopravnost Slovencev v šoli, uradu in javnem življenju?

(Govor poslanca dr. L. Gregorčca na državnem zboru dné 5. dec.)

(Dalje.)

Gospoda moja! Jaz pravim, da nam ne stoji sovražno nasproti nemško ljudstvo, in tudi italijansko ne, ampak le posamične stranke, pri nas v prvi vrsti nemškoliberalna, stranka nemškega državnega jezika, nadoblasti in edino opravičenega nemštva v vsej Avstriji. Da bi se kazala v luči svobodomiselnosti, prav za prav le zato, da bi branila nemške manjšine, je ta stranka glasovala za člen 19. državne osnovne postave, zabranjuje pa, da bi se isti rabil tudi za Slovane, posebno v onih deželah, kjer ona v deželnih zborih gospoduje s svojimi večinami, kakor na pr. na Koroškem in Štajarskem. Tu ne pripoznava nemškoliberalna stranka Slovence niti kakor pleme, ki ima pravice, katere bi se morale spoštovati, ampak pozna le »osebe, govoreče slovenski«, kakor se je grof Wurmbrand izrazil v tej visoki zbornici. V deželni odbor, v deželni šolski svet se nikdar ne dopusti slovenski poslanec in v predzadnji seji deželnega zbora štajarskega so bili naši poslanci moralno prisiljeni, da so izstopili iz nje. Nove volitve niso povzročile nikake spremembe, ampak so zopet dovedle v deželni zbor staro nestrpno večino.

Da-li naši poslanci zopet vstopijo v deželni zbor, o tem niso do danes storili še nikakega sklepa. O tem, kakor se postopa s Slovenci v deželnih zborih v Poreču,

v Trstu in v Gorici, je bilo čuti že raznih pritožeb v tej visoki zbornici, toda pomoči jim ni bilo nikake. Zakaj vendar ne? Kdo je tega kriv? Krivo je ravno avstrijsko uradništvo, ki tu noče poseči vmes, gori do namestnikov in izvestnih ministrov.

Na ta način prihajam do drugega glavnega uzroka, ki je zaprečil, da se v nas Slovencih ni izvel člen 19. državne osnovne postave. Stan uradnikov je v nas skoro izključno nemški, na Primorskem italijanski. Kar se tiče njegovega političnega mišljenja, stoji pa isti skoro brez izjeme istotako v taboru nam sovražnem. Nemškoliberalna stranka je namreč izborna umela to, da je vsikdar vsa najvažnejša mesta uradniška popolnjevala s svojimi strankarskimi somišljeniki. Iz tega pa so sledile za nas Slovence največje neprijetnosti, krivice in sovražnosti, in sicer v trojnem pogledu.

Pred vsem tožimo o tem, da naši ljudje le redko, težko ali celó ne dobijo službe v svoji domovini, to je okolnost, katero je celó dr. Menger nedavno pripoznal ko nedopustno, ko je rekel: Glavna zahteva vsacega národa mora biti ta, da njega sinovi niso izključeni od delovanja na sodiščih in v upravi. No, naše sinove je smatrati blizu ko izključene. Ako se kateri slovenski jurist prijavi v državno službo, se često niti ne vsprejme, ne dobi adjutuma. Prejšnji namestnik v Gradcu, baron Kübeck, je rekel nekemu prosilcu: Pojdite, jaz ne potrebujem Slovencev! In če se je vendar kateri Slovenec posvetil javni službi, pa ne napreduje in se često zapostavlja na najbolj žaljiv način. Jaz opazujem že nad 30 let javno življenje pri nas, in sem v tej dolgi dobi naletel na mnoge slovenske sodne sluge, pisarje-dnevničarje, posebno slovenske eksekutorje, ali slovenskega okrajnega glavarja, ki bi bil še pri življenju, še nisem videl. Meni sta znana le dva okrajna komisarja slovenske národnosti, ki sta bila povzdignjena za okrajna glavarja. Toda le eden njiju je bil nastavljen na Slovenskem, drugi je moral v čisto nemško okrajno glavarstvo na Koroškem.

Težko da bi se motil, ako trdim, da v slovenskem delu Koroške in Štajarske sedaj ni niti enega okrajnega glavarja in težko tudi kateri okrajni komisar. In tu biva vendar skupaj nad pol milijona Slovencev. Tako postopanje državne uprave je globoko žaljivo za nas. — Sedaj hočem navesti eden slučaj najbolj žaljivega zapostavljenja nekega slovenskega uradnika. V nekem malem mestu južne Štajarske je bila razpisana služba poštnega upravitelja, za katero mesto sta prosila dva poštna kontrolorja, nameščena v enem in istem uradu. Starejši in boljši opravlja že dalj časa službo VIII. čina, je torej nad mlajšim. Vendar se je preskočil starejši, boljši kontrolor na korist mlajšemu v enem in istem uradu.

Taki slučaji se dogajajo, žal, pogosto in poostrujejo le národni prepir. K tej grajani okolnosti se pridružuje še druga, da namreč večinoma tuji uradniki niso zmožni našega slovenskega jezika; oni ne razumejo nas, a mi ne moremo občevati z njimi v našem materinem jeziku. V resnici je jako malo uradnikov vseh vrst, tudi profesorjev, ki bi bili popolnoma vešč slovenskemu jeziku v govoru in pismu, večinoma poznajo ta jezik le nezadostno, mnogi pa prav nič.

Jaz sem letos sklical več javnih shodov, h katerim so došli okrajni komisarji: na eden shod je prišel neki mladi grof, na drugi neki stari grof, a nobeden ni razumel ni besedice slovenski. Poznam sodnega uradnika, ki mora imeti v rokah Janežičev slovar, da se more sporazumeti s slovenskimi strankami. Latinski pregovor pravi: »Ignoti nulla cupido«, to se pravi: Česar človek ne razume, tega ne spoštuje. Tako se godi našim uradnikom, ki ne razumejo našega jezika; oni ne spo-

štujejo istega, ga zaničujejo celó in se dadó zapeljati do same sovražnosti nasproti národu slovenskemu.

Zopet hočem navesti vzgledov. V najjužnejem mestu Štajarske je kupil nedavno neki Slovenec hišo, v katerem se je 12 let opravljal gostilniška obrt. Novi posestnik je hotel imeti koncesijo na svoje ime, toda čisto nemški okrajni glavar v čisto slovenskem okraju mu je odrekel koncesijo. Potem je vzel posestnik najemnika, ki je že imel koncesijo; isti je došel k okrajnemu glavarju, da bi prepisal koncesijo na to hišo. Okrajni glavar pa je rekel od besede do besede: »Vi hočete torej biti navideznik tega slovenskega pivovarja? Zastavljam vam svojo besedo, da tam se ne bode izvrševala gostilniška obrt, dokler bodem jaz vodil ta urad. Vi pa, za svojo osebo, morete prepisati koncesijo na katero si bodi hišo v mestu, to se dovoli, le ne na hišo tega slovenskega pivovarja.« To se pravi z drugimi besedami: Nemški okrajni glavar je tu uradoval strankarski in krivično, le iz srda do Slovencev. To je slučaj med stoterimi in tisočerimi. Jaz se sklicujem v tem pogledu na mnogoštevilne interpelacije v tej visoki zbornici, ko smo se pritožili radi rogoviljenja izvestnih profesorjev, okrajnih glavarjev, sodnih uradnikov itd., kakor nedavno tudi radi norosti okr. glavarja v Celovcu.

(Konec prih.)

Cerkvene zadeve.

Ljubljeneec Božičev.

(Po Hattlerju.)

Kakor dobri stariši svojim otrokom postavijo božično drevesce in nanj obesijo obilne darove, tako postavi dostikrat tudi Bog dobrohotnega človeka v svet, da deli po njem revežem božične darove. Tako od Boga postavljeno božično drevesce je bil častitljivi Frančišek, ki je umrl leta 1604. kot samostanski brat pri karmelitih.

Kot mladenič je prišel res po božji previdnosti za strežnika v bolnišnico v Vilapaláci na Španskem. Oskrbnik bolnišnice mu je kmalu več, kakor vsem drugim, zaupal in mu je izročil posel, da pobira miloščino za bolnišnico. Frančišek je to z veseljem storil iz ljubezni do Boga. Imel je veliko sočutje do revežev in Bog je naklonil, da je nabral vedno več miloščine, kakor drugi prosilci.

Da je shranjeval miloščino, so mu dali posebno omaro in posebno sobico. Na to svojo omaro je postavil Frančišek Jezuščka, lepo iz lesa izrezljanega. Imenoval ga je svojega poroka, ker mu mora porok biti za vse, kar potrebuje za svoje reveže. Kolikorkrat je torej šel miloščino pobirati, pokleknil je poprej pred Jezuščka in molil: »Ljubi Jezušček! Sedaj grem prosit. Oh, daj mi kaj za svoje ljubljence.« Menil je s tem bolnike, katerim je stregel. Če je prosil pri ljudeh, rekel je: »Dobri ljudje, mi li hočete dati kaj za ljubljence Jezuščekove? Zastavim vam njega za poroka, da vam bo vse zopet povrnil.« Ta njegova otroška priprostost je mnoge nagnila, da so mu delili obilo darov. Tedaj je Frančišek poln veselja hitel z njimi v bolnišnico in v svojo sobico, jih položil Jezuščku k nogam in rekel: »Glej, ljubo dete, koliko so mi ljudje dali za tvoje ljubljence. Zastavil sem tebe za poroka, torej glej, kako jim boš zopet povrnil.« Nabrano miloščino je poln ljubezni razdelil med bolnike in jim stregel, kakor mati svojim otrokom. Da pa je imel čas za molitev, spal je samo tri ure na trdi klopi.

Največje veselje je bilo za brata Frančiška, kedar so prišli božični prazniki, rojstni dan njegovega ljubega

Jezuščeka. Ta dan je bil pravi dan veselja njegovim revežem. Že v nedeljo pred božičnim praznikom dal je v vseh cerkvah oznaniti, da so povabljeni na božični praznik v bolnišnico na kosilo vsi reveži, ki prinesejo potrdilo, da so bili pri spovedi in pri sv. obhajilu. Potem je šel Frančišek k svojim dobrim prijateljem, posebno k premožnim, in je naprosil denarja, mesa, sočivja, moke in drv. Česar ni mogel naprositi, izposodil si je in jim dal potrdilo z besedami: »Gotovo vam bom plačal.«

Že prvokrat, ko je tako prosil za božična darila, nabral je dva vola, 30 ovc, 14 svinj, 20 mernikov moke, veliko sočivja in 600 gld. Prišlo je nad 1000 revežev. Frančišek jih je z veseljem sprejel, opravil ž njimi molitev k Jezuščeku, jim potem razdelil z drugimi strežniki jedila in dal povrh še vsakemu tri krone, skrbno v papir zavite. Revežem, ki so se sramovali priti ali ki so bili stari in bolni, je poslal njih delež na dom.

(Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Nekaj o kupčiji živine.

Da pri kupčiji, prodaji ali menjanju v prepire, pravde in sovraštvo ne pridemo, je potrebno, da poznamo tudi postavne določbe. Žal, da med našim ljudstvom zaradi kupčije tolikokrat nastanejo prepiri in drage pravde, in dostikrat tudi tisti, ki pravdo dobi, mora svojemu zastopniku stokrat več plačati, kakor je stvar, za katero se pravda, vredna.

Nekateri barantači so res pravi mojstri goljufije; kravo zna v deveta nebesa hvaliti, da ima več ko škaif mleka; ji poprej stolče vime, da oteče, ter pravi, da je ravno tele povrgla, postruga roge itd. Nekaterih eden, ki so se med seboj zmenili, gre na videz kupovat, obljubi dobro ceno, pa prodajalec glasno blebeče, da tako dobrega živinčeta za tako ceno ne proda. Na take in razne druge zvite govore in spletke se večkrat marsikateri ogoljufa.

Živina ima različne bolezni in napake, pa tožbe, tudi večkrat nastanejo, da je predrago plačal, se potem kesa in bi rad živino nazaj spravil ali ceneje dobil ter začne razne uzroke iskati ali tudi najde kako zunanjo napako. Najpoprej si zapomnimo, da pri kupčiji moraš na vse zunanje napake in bolezni dobro paziti, da se ti ne bo reklo, kje si pa oči imel, in s pravdo bi nič ne opravil. Vsaka prodaja ali menjava živali se mora, da je pogodba veljavna, od dotičnih strank prostovoljno skleniti.

Večkrat pa prodajalec kupca zmoti in ukane, in postava razločuje, da je taka pogodba neveljavna, če je zmota, v katero je prodajalec kupca spravil, na glavnem ali važnem delu. Je zmota (goljufija) na stranskem delu, ostane pogodba neveljavna, pa ima pravico do odškodnine.

Oglejmo si vzgled: 1. A proda sirarju kravo s pogojem, da bo o novem letu gotovo povrgla, in sicer jo s tem pogojem kupi. V takem slučaju je kupčija neveljavna, če bi krava o novem letu ne povrgla, pa potrebni sta dve priči ali pa pismena pogodba.

2. Sirar kupi od B kravo za 100 gld., da bo o novem letu povrgla, pa ker se to ni zgodilo, pogodba se tudi ne more razdreti, kajti on bi bil kravo kupil, če bi tudi ne bila ravno o novem letu povrgla, in sirar zamore le odškodnino zahtevati.

Ko bi pa sirar niti vprašal ne bil, kdaj bo krava povrgla, kupec pa rekel okoli novega leta, tedaj bi ne mogel, če bi krava pozneje povrgla, kake odškodnine zahtevati. Če bi kak »mašetar« (posredovalec) kravo

hvalil in rekel, da ima polovico več mleka, kakor je res, bi ne mogel prodajalec iztožiti, če ni on sam tisto potrdil in zagotovil. (Konec prih.)

Sejmovi. Dne 28. decembra v Vitanju, Spielfeldu in Stradnu. Dne 30. decembra v Imenem (za svinje). Dne 31. dec. na Bregu pri Ptuj (za svinje).

Dopisi.

Iz Teharj. (Nemškutariji je odklenkalo.) Poldrugo leto že gospodari večina novega narodnega odbora občinskega. Volilci so zadovoljni ž njim in posebno tudi z g. županom, ki je vnet za vsako dobro in občini koristno reč. Ali tri črne pike so še bile v odboru teharske občine, katere so delale narodnim odbornikom in posebno g. županu veliko preglavice. Voter Jelek, oče Resnik in dolgi Martin so še trobili v nemškutarski rog. Da so Voter Jelek Nemec, njim tega ne zamerimo; da sta pa Resnik in dolgi Martin vlekla na njegovo stran in pozabila, da jih je rodila slovenska mati, to ni možato. Posebno zadnji je vse graje vreden. Z nami je agitiral zoper nemškutarje in upil »Živijo Slovenci«, kolikor mu je njegovo precej široko grlo dalo. Ker pa ni postal župan; se je oklenil Jeleka in Resnika. Ta trojica je zmeraj nasprotovala našim možem. Vsa besna je pa postala, ko so narodni možje izvolili šest zaslužnih mož častnim občanom teharskim. Dolgi Martin je pri seji z nogami in rokami klatil in klobuk po sobi metal, da smo mislili, da ga bo treba spremljati v neko hišo blizu Gradca. O Martin! Ko bi tvoja pamet bila vsaj polovico tako dolga, kot roke in noge! Pa kaj se če, če ni, pa ni! In če z lučjo po dnevu iščeš, ne boš našel trohice, tiste stvari, ki se ji pravi pamet! Ali ni škoda, za podplate, ki ste jih raztrgali, ko ste lazili od enega odbornika do drugega, da bi jih pregovorili? Naši so stali trdni, kakor skala. Ker ne morejo odbornikov pregovoriti, napišejo »Voter« pismo občinskemu uradu, katero kimovca Bartl in Martin podpišeta in cela trojica se odpove časti občinskega odbornika. Drugi dan smo brali na občinski deski sledečo žalostno naznanilo: »Občinski urad Teharje naznanja »tužno« vest vsem občanom, da so Voter Jelek, Resnik in dolgi Martin preminoli kot občinski odborniki. Njihova zapuščina: to je napake in pregreški pri občinskem gospodarstvu, je jako velika. Vsak si jih lahko ogleda pri podpisnem uradu.« — S tem je torej pri nas za večno nemškutariji odklenkalo.

Iz Ljutomera. (Nemška šola.) Tri leta že životari ta šola. Po preteku te dôbe naj kažejo svetu številke in imena, kako je potrebna taka šola. O veliki noči leta 1894. se je otvorila in sicer »samo za otroke nemških starišev ljutomerskega trga«. Takih otrok je obiskovalo šolo 1894. leta 31, leta 1895. 41 in leta 1896. 45. Se ve, da je med temi učenci le katera bela vrana, ki bi smela trditi svoje nemško pokolenje. V dokaz imena: Anošek, Božič, Choc, Drnjač, Kolar, Kornpiehl, Kenjer, Merič, Namestnik, Novak, Ortnar, Prager, Praunseis, Sidarič, Stermec, Šterman, Steiner, Toriser, Aiher, Vodopiuc, Vrbnjak, Vrabič itd. Poznavateljem naših razmer je itak znano, da so mnogi izmed navedenih prisiljeni obiskovati nemško šolo, ker drugače zgubijo njihovi stariši službo ali stanovanje ali delo. Vsled pogodbe z nemškim šulvereinom, ki je postavil za to šolo novo poslopje, moralo bi se na njej učiti izključno le v nemškem jeziku, a nemški učitelj se je kmalu prepričal, da je tudi njemu treba hoditi naravne poti, namreč najprej razlagati otrokom v materinščini, potem še le

isto stvar predstavljeno v nemščino jim vbijati v glavo. Jasna pamet pravi, da je bilo to mučno, pa tudi malo uspešno delo. Pametnejši Nemci so že uvideli neugoden uspeh nemške šole, zato ne pošiljajo več tja svojih otrok. Na pr. veliki Nemec Duller vzel je otroka, svoji skrbi izročene, iz nemške šole ter ga poslal v Gradec; nemški odvetnik Namesnig dal je samo vpisati svoje otroke v nemško šolo, a pustil jih podučevati doma; nemški vodja okrajnega glavarstva niti vpisati ne dá svojega otroka v isto šolo. Neki prebrisan, toda odvisen oče, ki je imel dve za šolo godni, pa jako neenako nadarjeni hčerki, je rekel: Pametnejšo bom dal v slovensko šolo, da se kaj nauči, za drugo bebasto pa bo že dobra nemška šola. Ali ste slišali vi Križevčani: Heric, Nedeljko, Vrbnjak; Jurjevčan: Košar; Velikonedelčan: Hriberšek; Miklaževčan: Dajčar; Svetinčan: Rozmanič in ti Vrženec: Galunder, kako sodijo pametni ljutomerski Nemci o svoji šoli? Za bedake je dobra taka šola, kdor pa se hoče kaj naučiti, mora drugam v šolo iti. (Konec prih.)

Iz Slov. Bistrice. (Okr. zastop — mlačnost.) Hudo je naš okraj zadet od toče. Revščina je tako velika, da po nekaterih krajih ljudem najpotrebnejšega primanjkuje. Zato se veselimo, da je okr. zastop veliko-dušno podaril 1000 gld. ubogim trpinom. To tem bolj odobrujemo in javno izrekamo zahvalo okrajnim zastopnikom, ker letos okrajnemu zastopu vsled odpisovanja davkov odpade blizu 4000 gld. Umno gospodarstvo je vendar nekaj vredno. Nemškutarji so poprej bolj za svoje raztrgane in nenasitljive žepe skrbeli. — Žalibog, da naše narodno življenje nekako spi, da se je neka narodna mlačnost lotila prej tako živih in unetih domoljubov. Društvene razmere so žalostne, narodna družba se je razletela; vse mrtvo. Na noge bratje! Bistriška tla se dajo pridobiti, samo treba živahnosti! Nesrečna popustljivost nasproti našim sovražnikom je že marsikje uničila narodni živelj! Skličite zborovanja, navdušujte in podučujte ljudstvo, da bode trdno, kedar ga potrebujemo!

Iz Celovca. (»Mir«,) ki že 15 let uspešno budi koroške Slovence in odločno ter neustrašeno brani njih pravice v verskem, narodnem in političnem oziru, dobi z novim letom redno zabavno-podučno prilogo »Domači Prijatelj«. Priloga bode izhajala po dvakrat na mesec, dne 10. in 30., ter prinašala raznovrstno podučno in kratkočasno berilo, povesti, pesmice, kratkočasnice, smešničar in poseben gospodarski oddelek. Cena »Mir-u« (trikrat na mesec) s prilogo »Domači Prijatelj« (dvakrat na mesec) ostane dosedanja, namreč dva goldinarja na leto. Želeti je, da se prav mnogo Slovencev izven Koroške naroči razun domačega lista tudi »Mir«, da s tem podpirajo list sam in ob enem narodno stvar koroških Slovencev.

Izpred Celja. (Novoletna darila trgovcev.) Po Savinjski dolini in morebiti tudi po drugod udomačila se je zelo slaba navada, da trgovci ob novem letu stranke, ki so čez leto kupovale pri njih, obdarujejo z različnim blagom. Vrednost teh daril se ravna po tem, koliko je ta ali ona stranka dotičnemu trgovcu dala čez leto skupiti in je torej čisto naravno, ta premožnejši, kateri trgovcu več skupiti dajo, tudi darila večje vrednosti za novo leto prejmejo, kakor pa ubožnejši. Skupna vrednost podarjenega blaga znaša pri posameznih trgovcih na leto po več stotin goldinarjev. Človeku se nehote vsiljuje vprašanje, kako-li zamorejo trgovci tako bogata darila deliti, koje vendar vsakemu, ki kupuje kakoršno si bodi blago, znano, kako težko je trgovcu odškrniti kak krajcar, češ, ne morem dati v svojo zgubo. Novoletna darila pa nam ravno nasprotno dokazujejo, namreč, da je trgovec čez celo leto blago prav drago prodajal in sedaj ob novem letu deli darila z na-

menom, da bi na tak način si privabil mnogo strank. Koliko nevošljivosti bi manj bilo, ko bi ta slaba navada ponehala! Ali se ne bi blago, ki je namenjeno za novoletna darila strankam, dalo porabiti v kak dobrodelni namen, recimo za ubogo šolsko mladino, farne ubožce, katerih je vendar toliko? S tem dejanjem bi si trgovci pridobili veliko večjo zahvalo in bili bi si v svesti, da so delovali čez leto v blag namen.

Z Dunaja. (Dalje.) Slovensko časništvo si je tudi letos za nas steklo mnogo zaslug, osobito zahvala bodi dnevnikom »Slovincu« in »Slov. Narodu«, pa tudi drugim: »Slovenskem Gospodarju« in »Südsteirische Post« v Mariboru, »Domovini« v Celju, »Soči« v Gorici, »Edinosti« v Trstu, »Ljublj. Zvonu« itd. Društveni odbor šteje si še v prijetno dolžnost, izreči javno zahvalo nekaterim svojim sodelovalcem. Prvi je društveni blagajnik vlč. g. dr. Sedej, ki že šest let deluje z veliko vnemo in požrtvovalnostjo za napredek društva. Dvorni in sodni odvetnik g. dr. Klement Seshun društvu mnogo koristi s svojimi modrimi pravniskimi sveti; razun tega je večkrat daroval denarja in za zelo revnega dijaka tudi obleke. V odboru bodemo bodoče leto težko pogrešali delavne sile g. dr. K. Štreklja, ki je poklican za profesorja na vseučilišče v Gradec. Vrli ta mož je sodeloval pri društvu od njegovega poroda, bil je tudi marljiv njegov tajnik — njegovo pregledno poročilo je vsem drugim vzor; blagi ta slovenski rodoljub je storil za društvo mnogo več, nego mu je dopuščalo raznovrstno njegovo strokovno delovanje. Poslednjič gre javno hvaliti četrto deteljico, peresce zemlje Goriške v podpornem društvu g. dr. Antona Primožiča, ki daje revnemu dijaku obed. Da bi ga posnemali mnogi na Dunaju bivajoči Slovenci! — Potrebne informacije o bedi in vrednosti prosilcev je prejemal tudi letos odbor od vseučiliščenikov, katerim gre hvala za to, da so le taki dijaki dobivali podpore, ki so jih res vredni in potrebni. — Iz poročila vlč. g. dr. Sedeja kot društvenega blagajnika je posneti: Ustanovnina se je letos pomnožila za 75 fl. 30 kr. Osnovna glavnica znaša torej 4615 fl. 37 kr. Prispevki rednih udov, dobrotnikov itd. so znašali do 14. novembra t. l. 1138 fl. 2 kr., obresti drž. vrednostnih papirjev in hranilničnih knjižic so znašale 226 fl. 82 kr., — skupaj je društvo prejelo 1440 fl. 14 kr. (lani 1054 fl. 99 kr., letos tedaj več 385 fl. 15 kr.) Podpor se je razdelilo v gotovini 811 fl., v znamkah obednicah 680 fl. 70 kr. Razni drugi stroški so znašali 83 fl. — vsega je društvo potrošilo 1574 fl. 94 kr.

(Konec prih.)

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar ostanejo čez praznike pri svoji hčeri, nadvojvodinji Valeriji, v Lichteneggu na Gornjem Avstrijskem. — Državni zbor se zopet snide dne 4. januvarija. — »Neue Freie Presse« je v Bismarckovem imenu pisala, da so nekateri avstrijski državniki vedeli za tajno zvezo med Namčijo in Rusijo, toda vnanje ministerstvo to naravnost zanikuje. — Nižjeavstrijski deželni maršal je postal baron Gudenus, njegov namestnik pa dunajski župan Strobach.

Češko. Koj v prvi seji deželnega zbora se bode stavil predlog, da se na kmetih uvedejo direktne in tajne volitve. — V peti kuriji bodo Mladočehi kandidovali samo stare državne poslance. — Praški župan je po trojni volitvi postal Staročeh dr. Srb.

Štajarsko. Ono nedeljo je bil v Gradcu shod krščanskih gospá, ki so sklenile, le pri kristjanih kupo-

vati za Božič. Slovenke, kristjan h kristjanu, Slovenec k Slovencu! — Za bodoče državnoborske volitve kandidujejo konservativci za graško okolico Kalteneggerja, za peto kurijo pa dr. Gutjahra.

Koroško. Dunajska »Leonova družba« priredi letos avgusta glavni zbor v Celovcu. Takrat bo ondi tudi socijalni tečaj. — Na Štefanovo ima družba živinorejcev shod v Hodišah. — Novo hranilnico ustanovijo v Svincu. — Katol. delavsko društvo so ustanovili v Volšberzi.

Kranjsko. Prihodnje leto se v Ljubljani postavita dva krasna spomenika: cesarjev in Valvasorjev. — Sinoči so imeli v Ljubljani trije katoliški in trije narodni zaupni možje pogovor o bodočih državnih volitvah in o jugoslovanskem klubu. — Med katol. stranko in liberalnim učiteljstvom se je unel hud boj. Žalostno, da se vmes mešajo nekateri štajarski učitelji!

Primorsko. Tržaški magistrat je zavrnil 341 reklamacij proti sestavi volilnih imenikov, ker so bile slovenske. — Lahonov, ki sta umorila Ostermanna zaradi hrvaške pesmi, ne bode sodilo rovinjsko sodišče, ampak graško. — Dne 16. dec. so na morju zginili štirje slov. ribiči od Sv. Križa pri Trstu. Gotovo so jih ubili italijanski ribiči.

Hrvaško. Sabor je vsprejel tiskovno novelo, potem pa sklenil, da se zopet snide dne 11. januarja. — Nove hišne tablice v Zagrebu, ki se imenujejo »Trg grofa Khuenberg-Hedervaryja« in »Barosova ulica«, so v soboto zvečer zamazali s črnilom in blatom.

Ogersko. Adreso ali odgovor poslancev na cesarjev prestolni govor je državni zbor vsprejel. — V Šari blizu Budapešte so bile občinske volitve. Volilci so se sprli, pretepali, orožniki pa med nje streljali. Tri osebe so obite, deset pa težko ranjenih. Madjarska kultura! — V premogokopu v Rešici blizu Temešvara so se uneli plini, ko je bilo okoli 130 delavcev v rovu. Blizu sto je mrtvih.

Vnanje države.

Rim. Sv. oče so pisali nekaterim evropskim vladarjem, da naj branijo kristjane v Turčiji, ako utegne ondi priti do novih nemirov ali celó do popolnega prevrata.

Italijansko. Neki vitez reda Anuncijate name-rava vprašati kralja, ali sme ta red nositi mož, ki je obdolžen hudodelstva, namreč bivši minister Crispi. — V kratkem se vrne domov 215 abesinskih ujetnikov z majorjem Nerazzinijem.

Francosko. Ministerski predsednik Meline, ki je tudi poljedelski minister, je obljubil, da se ustanovi kmetijska centralna banka, kjer bodo kmetje prav po ceni dobili denarja na posodo. To bi bilo tudi v Avstriji zelo potrebno.

Belgijsko. Nov borzni davek se uvede tudi v tej državi, pa tukaj borzi finančni minister ne prizanaša tako, kakor pri nas. — 50.000 Nemcev biva v Belgiji in za njihovo enakopravnost se vsi Nemci z vnemo potegujejo. Kje pa je pri nas enakopravnost?

Angleško. V tej državi ni uvedena splošna vojaška dolžnost, zato prostovoljci stanejo prav veliko, vendar pa bodo Angleži vojaštvo v kratkem zdatno pomnožili. Vojaštvo je res najhujše breme za državljane.

Rusko. Vlada uvede porotna sodišča. Nekateri starokopitneži, kakor Pobědonoscev, so zoper nje hudo agitovali; toda njihov trud je bil zastoj. Komisija je že odobrila določbe gledé porotništva.

Turško. Velevlasti silijo sultana, naj vzame za finančnega ministra in ministra notranjih del dva Evropeca. Mogoče, da se sultan temu uda, da potem lažje dobi denarja na posodo, pa za taka ministra tudi nič

ne bo porajal. — V Belem gradu je na shodu 4000 srbskih izseljencev iz Macedonije sklenilo, prositi ruskega carja in vso Evropo, naj se naredi red v Macedoniji.

Špansko. Kraljica je pomilostila vse obsojene časnikarje. Za to milost bodo zdaj morali hvaliti vojsko na Kubi. — Te dni je vojno sodišče obsodilo 87 anarhistov ali prekucuhov; kacih 20 jih zgubi glavo.

Amerika. V Braziliji se prirejajo shodi, kjer se vlada pozivlje, naj Španski zaradi Kube napove vojsko. Tudi v severnih Zveznih državah hudo vre zoper Špance. Ako kmalu ne udušijo ustaje na Kubi, zgubili bodo za večno ta krasni otok.

Za poduk in kratek čas.

Katol. delavsko društvo v Trbovljah.

(Spisal Javorniški oglar na Sv. planini.)

Skoro sem glavo čisto izgubil. Kat. delavsko društvo me je prevzelo. Prvo adventno nedeljo je namreč bil zopet shod imenovanega društva v Trbovljah. Prisli so sami krščanski delavci. Socijalisti so se pač bali, da bo zopet treba peta brusiti, če se prikažejo. Č. g. župnik nam razložijo, kaj nameravajo naši nasprotniki in kako hočejo doseči svoj namen. Mi pa smo dolžni njim se zoperstavljeni. Zlasti naj zatiramo njihov listič: »Delavec«, kateri je pravi »lažikljun«.

Potem se razjasnuje druga polovica pravil. Srce je vsem poskočilo, ko smo slišali, da bomo podpirani ob času bolezni in drugih stisk. Naj naštejejo nasprotniki, ki že več let pobirajo krajcarje od delavcev, kolikim bolnikom so že pomagali. Ob kruh so jih spravili že veliko, veliko! Potem se izvoli odbor. Vsi navzoči pritrjujejo odborovemu sklepu, da bodi vpisnina 50 kr., mesečnina pa 20 kr. Č. g. predsednik konečno naznani, da bo prihodnje zborovanje kmalu po novem letu. Prijazno smo si stisnili roke in odšli.

A nekaj posebnega sem skoraj zamolčal. Pri tem zborovanju je govoril že neki domač delavec. Gledal sem ga in gledal. Ne gre mi iz glave. Sedaj se tudi jaz včasih postavim vrh Javornika in skušam pridigovati. Stoletne bukve in sive skale me poslušajo. O, ko bi mogel kdaj vam govoriti, prijatelji moji, ki imate neumrjoče duše! Ali bi hoteli vi, krščanski delavci, poslušati Javorniškega oglarja?

»Vsak človek želi po sreči. Mi nosimo krščansko upanje v prsih. Mi vemo, da nas prava sreča čaka le nad zvezdnatim nebom. Mi smo torej zadovoljni, ako nam Bog zdravje dá in ako imamo za sproti hrane in obleke. Celó hvaležni smo Bogu! Saj ne damo ene roke za tisoč gld., ene noge za tisoč gld., enega očesa si ne pustimo izdreti za deset tisoč gold. Kako bogati smo torej! Če nas pa Bog obišče s šibo, poljubimo jo. Če smo dobro prejeli od Boga, zakaj ne bi včasih tudi hudega. Če me Bog tudi pokonča, vanj bom zaupal!

Nasprotniki pa so vrgli od sebe krščansko upanje. Tukaj hočejo imeti nebesa. Sveti raj prepuščajjo nam. Radi bi tako živeli, kakor ob času Noetovem. »Jedli so in pili in se ženili«. Ker pa se jim ne godi tako, zavidajo drugim. Nezadovoljni so. Mislijo, da je bogastvo, jed in pijača že sreča. Najbolj sovražijo sv. katoliško cerkev. A tudi vladarske sedeže bodo začeli rušiti, če dobijo moč v roke. Saj je rekel neki vodja socijalistov: »S črevesi zadnjega duhovnika homo obesili zadnjega kralja!«

Ne tako, krščanski delavci! Krščansko upanje vas naj tolaži! Enkrat bo vse boljše! Ko bi jaz bil pesnik, jaz bi zložil lepo pesem o krščanskem upanju. Poklical

bi skupaj vse ptice pod nebom in ribe v vodah in bi jih učil tisto pesem. Naj bi o krščanskem upanju pele povsod, kjerkoli hodi človeško srce ...»

Tako in ednako govorim vrh Javornika. Stoletne bukve in sive skale mi odmevajo in v hlevu zamuka moja kravička, kakor da bi me vse stvari razumele. Ali bi me razumeli vi, prijatelji moji, vi krščanski delavci, ki imate neumrjoče duše? Pozdravljam vse, ki delate ali pri belem dnevu ali v črni jami. Želim vam vsem vesele, vesele praznike!

Smešnica. Na postaji neke lokalne železnice, pa ne konjiške, so stali šolarčki, ko se ravno osebni vlak pripelje. Strojevodja šolarčke povabi, naj se gredo peljat, ker je vlak prazen, da bodo prej prišli v šolo. »O mi rajši gremo peš, se odreže poreden fantek, sicer šolo zamudimo!«

Razne stvari.

Domače. (Vesele božične praznike) želimo hvaležno gospodom dopisnikom, naročnikom in prijateljem »Slov. Gospodarja«. Ob enem jih uljudno prosimo, da temu najcenejšemu slovenskemu listu, ki se vedno bori za geslo »Vse za vero, dom, cesarja!«, ostanejo zvesti tudi prihodnje leto. Pridobite zopet mnogo novih naročnikov!

(Lavantinska sinôda.) V prilogi začnemo danes popisovati drugo lavantinsko sinôdo ali cerkveni zbor lavantinske škofije po izvirnih spiskih in upamo, da ustrezemo s tem bralcem našega lista, da-si moremo ga le v kratkih potezah jim narisati.

(Deželni glavar štajarski) je zopet postal, kakor smo že zadnjič omenili, Njegova eksclenca grof Wurmbrand, njegov namestnik pa Slovenec g. dr. Josip Sernek, odvetnik v Celju.

(Naši novi deželni poslanci) so imeli večeraj posvetovanje v Celju. Sklenili so, da prihodnji ponedeljek vstopijo v deželni zbor v Gradcu. Daj Bog, da bode našim vrlim zastopnikom mogoče ondi ostati in uspešno delovati. Naše ljudstvo želi mir, toda tega ne pusti, da bi se njegovi poslanci žalili in zaničevali.

(Občinske volitve) pri Sv. Juriju ob Ščavnici bodo dne 28. dec. Možje, izvolite v odbor zanesljive in verne Slovence! — V sredo dne 30. dec. bode zopet obč. volitev v Šaloveih pri Središču. Možje, pridite vsi k volitvi in potem bode mir!

(Častnim srenjčanom) je občinski zastop v Ločah imenoval č. g. Jakoba Korošaka, ki ondi kaplana je že osemnajst let ter je med tem časom dvakrat bil provizor.

(V Šmarijah pri Jelšah) so dne 16. decembra svinjskemu kupcu Gabrijelu Selakoviču odvzeli 137 svinj, vrednih do 1700 gld. ter je izročili občinskemu uradu; tihotapca Selakoviča in par njegovih pomočnikov pa vtaknili v luknjo.

(Nesreča na železnici.) V soboto ob 1/2 12. po noči je koroški osebni vlak došel v Mariboru, sredi med južnim in koroškim kolodvorom, lokomotivo, vozečo proti južnemu kolodvoru, ter v njo zadel s tako silo, da sta obe lokomotivi skočili iz tiru. Oba strojevodji sta bila težko ranjena, obe lokomotivi pa močno poškodovani.

(Zopet nesrečen žganjepivec.) Ko se je dne 19. dec. večer vračal delavec Jožef Kokolj iz Gor. Voličine št.-lenarškega okraja domov, obleži na cesti proti Jablancih, in drugi dan ga najdejo ljudje mrtvega. Ne ve se, ali je zmrznil ali pa se je užgalo žganje v njem; le to se ve, da je prejšnji dan prav veliko žganja popil.

(Deželni šolski nadzornik), g. Linhart, se je pred 14. dnevi mudil v Mariboru ter ljudske šole nadzoroval. Izven šole pa je občeval samo z ravnateljem Frisch-em, dr. Eduvardom Glančnikom in H. Kordonom, urednikom prusaške »Marburgerce«.

(Iz Globokega pri Brežicah) nam piše neki star naročnik, naj gostilničarji in sploh vinski trgovci iz gornjih krajev pridejo tja dol kupovat letošnjega vina, s katerim bodo prav zadovoljni.

(Goldinarske bankovce) morajo vsled odloka finančnega ministerstva davčni uradi menjavati še do dne 31. decembra 1899, s 1. januarjem 1900 bodo prišli še le popolno ob veljavo.

(Nesreča.) V soboto, dne 19. decembra sta podirala brata Rep na Braneškem posestvu v ljutomerski župniji hrast. Med padenjem je zadela veja čvrstega, mladega moža Franca tako hudo, da je tisti dan umrl.

(Knjižica »Je zмота kratka — dolg je kes«.) ki je bila pred kratkim naznanjena, dobiva se pri g. izdajatelju F. Prlek, via scuole nuove, 18. I. 7. v Trstu. — Želeti bi bilo, da bi jo vsak slovenski mladeneč pazljivo prebral. Marsikak lep nauk in svarilo najde v njej. Le naroči si jo, saj stane samo 15 kr. in prepričal se boš, da je res bolje, varovati se hudega, kakor pa se pokoriti v ječi.

(Pri Sv. Štefanu) se je obhajalo ponavljanje sv. misijona pod vodstvom čč. gg. misijonarjev od Sv. Jožefa pri Celju od dne 12. do 20. decembra, katerega se je poleg domačih faranov mnogo ljudstva sosednih župnij z veliko gorečnostjo udeleževalo.

(Ne žalite železnice!) Nedavno se je, kakor nam je nekdo pravil, v Poličanah oklicalo, da bode oni, ki bode konjiško železnico imenoval »kofémlin«, kaznovan z globo od 5 do 200 gld. Kakor znano, konjiška železnica — slava grofu Wurmbrandu! — skoro nič ne nese; morda bodo zdaj te globe začele polniti kaso?

(Za Hrašence pogorelce) so darovali vlč. g. zlatomašnik Jože Slavič 10 gld.; gornjeradgonska posojilnica 100 gld., g. c. kr. notar Oton Ploj 10 gld., g. Jože Škrlec 10 gld., g. Andr. Simonič 20 kr., č. g. Jož. Ferenc vpok. župnik, 3 gld. in č. g. Jakob Kozar, kaplan, 1 gld., skupaj 134 gld. 20 kr. Bog plati!

(Iz Ljubnega) v gornji Savinjski dolini se nam poroča: Dne 19. decembra večer ob 8. uri smo imeli tukaj blisk in grom. — Brezverski »Delavec« se že širi po gornji Savinjski dolini. Žalostno! Na delo zoper socialistično gadjo zalego!

(Trtna uš) se je v občinah Partinje, Dragučova in Sv. Marjeta ob Pesnici uradno dokazala. Na temelju § 4 in 18 od 2. postave z dne 3. aprila 1885 št. 61. drž. zak. se izvoz trt, potem trtnih rastlin in rastlinskih delov, kakor tudi drugih kot nositelj trtne uši znanih predmetov, iz teh treh občin prepoveduje. Prestop te prepovedi se bode v denarju do 300 gold., oziroma z zaporom do 2 meseca kaznoval.

(Umrli) je v Rajhenburgu dne 10. dec. v samostanu čč. trapistov P. Edmund Dussaulx, subprior, rojen leta 1864. v Lotaringiji in v duhovnika posvečen 1890, ki je več let bolehal na sušici. Sveti mu večna luč!

Društvene. (Dijaški kuhinji v Mariboru) je spoštovana rodbina Stranjšak v Bolehnečicah izplačala po rajni Katarini Stranjšak sporočenih 15 gld. Bog plati!

(Telegram iz Ptuja.) Objavite, da je naša posojilnica zaradi letnih računov od Božiča do sv. Treh kraljev zaprta. Sprejemajo in izplačujejo se v tem času samo vloge.

Gregorič.

(Čitalnica Šaleske doline) v Šošanju ima svoj redni občni zbor dne 3. januarja 1897 ob 3. uri popoldne z navadnim vspešnim. K temu zboru uljudno vabi odbor.

(Katol. delavsko društvo v Mariboru) je imelo v nedeljo občni zbor. Ker dosedanji velezaslužni predsednik, č. g. dr. Al. Meško, vsled bolezni ni več hotel izvolitve vsprejeti, bil je enoglasno predsednikom izvoljen čast. g. dr. Martin Matek, čast. g. dr. Meško pa častnim udom.

(Slov. kat. bralno društvo v Novicerkvi) ima letni občni zbor v nedeljo, dne 27. dec. po večernicah v sobi bralnega društva. Vspored: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo in blagajnikovo. 3. Pobiranje letnine. 4. Vpisovanje novih udov. Petje oskrbljuje domači pevski zbor.

(Centralna posojilnica slovenska v Krškem), registrovana zadruga z neomejeno zavezo, obrestuje hranilne vloge po $4\frac{1}{4}\%$; nevzdignene obresti pripisuje poluletno h kapitalu. Do 500 gld. izplačuje brez odpovedi. Posojila se dajejo le na osebni kredit proti menicam, in to le zadružnikom, ki vplačajo pristopnino (5 gld. ali vsaj 1% zaprosenega posojila) in 100 gld. deleža. Za posojila je obrestna mera $4\frac{1}{2}\%$ — 5% , (pri posojilnicah) $5\frac{1}{4}\%$ (pri osebah). Uradni dnevi so ob četrtkih od 3.—4. ure popoldne.

(Bralno društvo v Rušah) priredi veselico na Janzevo, dne 27. dec. v gostilni g. Franca Novaka. Začetek točno ob $\frac{1}{2}$ 6. uri zvečer. Vstopnina za osebo 25 kr. Vspored: 1. Sattner: »Na planine«, mešani zbor z baritonsamospevom. 2. Eržen: »Pes in mačka«, veseloigra v jednom dejanju. 3. Dr. Medved: Slavnostni govor. 4. Vilhar: »Poštena deklica«, šaloigra v jednom dejanju. 5. Hubad: Dve narodni pesmi za mešani zbor. Nato prosta zabava.

(V Kapeli poleg Radgone) se vrši dne 3. januarja prih. leta po večernicah v novejši čitalnici občni zbor bralnega društva.

(Bralno društvo pri Sv. Marku niže Ptuj) ima v nedeljo, dne 27. dec. občni zbor in volitev odbora. Po volitvi je prosta zabava s petjem. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Slov. katol. delavsko društvo v Žalcu) priredi na novega leta dan v prostorih gospe Hausenbichlerjeve točno ob 4. uri popoldne veselico z gleda-

liškima igrama »Srečno novo leto« in »Kje je meja?« Iz prijaznosti sodeluje gotoveljsko-žalski mešani pevski zbor. Sedeži prvih dveh vrst po 50 kr., daljnih treh vrst po 30 kr.; kdor stoji plača 15 kr., dijaki vstopnine prosti. Sedež si zagotovi, kdor se že pred veselico oglasi pri predsedniku g. Meh-u, krojaču v Žalcu.

(Bralno društvo v Studenicah) priredi dne 27. dec. ob 4. uri popoldne v gostilni g. Koropca občno zborovanje in veselico. Vspored: 1. Domovini, mešani zbor, Vilhar. 2. a) Pozdrav predsednika; b) poročilo tajnika in c) blagajnika. 3. Slovenec sem, mešani zbor. 4. Slovo, mešani zbor, Vilhar. 5. Pod oknom, mešani zbor, Gerbič. 6. Slepec, mešani zbor. 7. »Pokojni moj«, šaloigra v enem dejanju. 8. Hubadove »Narodne pesmi«. 9. Prosta zabava. Rodoljubi, pridite!

(Občni zbor »Savinjske podružnice« Slov. plan. društva se vrši v ponedeljek, dne 28. decembra ob 10. uri dopoldne v gostilni g. Alojzija Goričarja v Mozirju. Dnevni red: 1. Poročilo o delovanju v pretečenem letu. 2. Poročilo blagajnika. 3. Pregled o triletnem delovanju. 4. Volitev novega odbora. 5. O »Tri glavu« predava g. Fr. Kocbek. 6. Predlogi in nasveti.

(Domoljubni dar.) G. Frančiška Kramberger, zasebnica v Varaždinu, je darovala kapelskemu bralnemu društvu 22 lepih knjig, za kar ji društvo javno zahvalo izreka.

Iz drugih krajev. (Kmetijske zadruge.) Spodnje-avstrijska kmetijska družba se je te dni izrekla za to, naj kmetijskim zadrugam dežela ali država posodi denar za njihovo osnovo. Kmetje sami ne morejo prenašati osnovnih stroškov. Tudi se je izreklo mnenje, naj bi se zadruge osnovala po župnijah in župnijske zadruge naj bi se zedinile v okrajne in te v deželne.

(Zelen Božič) imamo letos pri nas, na gornjem Italijanskem pa dovolj snega, ki je na nekaterih mestih pol metra debel.

Loterijske številke.

Trst 19. decembra 1896:	19, 60, 3, 30, 7
Linc » » » » »	66, 54, 2, 13, 87

Zahvala.

Z žalostnim srcem izrekamo najiskrenejšo zahvalo vsem prijateljem in znancem, kateri so med boleznijo, kakor tudi ob smrti naše nepozabljive hčerke, sestre, vnukinje in sestričine

Terezije Pušnjak

tako ginljivo izkazali svoje sočutje ter s tem lajšali nam neznosno žalost na nenadomestljivi zgubi.

Osobito zahvalo izrekamo našemu mnogozaslužnemu gospodu nadučitelju za ginljivo zahvalo na grobu pokojnice, v imenu staršev in sorodnikov, nadalje vsem, kateri so ji izkazali zadnjo čast pri pogrebu, vsem pevcem, in njenim prijateljem za krasne vence, in sploh vsem, kateri so, bodi na kakoršen koli način, izkazali zadnjo čast in ljubezen blagi pokojnici

Pušnjakova rodbina.

Sv. Lovrenc nad Mariborom,
dne 21. novembra 1896.

Priden mizarski učenec

se vzame pri Jakobu Dvorschiag, Mellingerstrasse št. 9. v Mariboru. 2-2

Služba organista in mežnarja

se odda pri farni cerkvi Matere božje v Širjah nad Zidanim mostom. Lepo stanovanje tik cerkve, dohodki srednji. Prošnjiki naj se osebno oglase.

Cerkveno predstojništvo v Širjah.

2—2 Dragotin Gmeiner, župnik.

„Slovanska knjižnica“

izhaja vsak mesec v 5 do 6 pol obsežnih snopičih. Cena za celo leto 1 gld. 80 kr., v razprodaji pa po 18 kr. snopič. — Doslej je izšlo že 56 snopičev.

„Knjižnica za mladino“

izhaja vsak mesec v trdo vezanih snopičih. Doslej je izšlo 23 snopičev. Cena za celo leto 2 gld. 40 kr., v razprodaji po 25 kr. snopič.

Naročila sprejema »Goriška tiskarna A. Gabršček« v Gorici. — V Mariboru se dobé v prodajalnici Marije Pristernik, Tegetthofstrasse št. 13. 6-10

Avstrijsko

podjetje daje postranski zasluzek. — Vprašanja pod »Zukunftsvorsorge« Gradec, poste restante. 14

Žganjarija

R. Wieserja v Hoči pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za bolestnike in okrevanje, kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 17

KONJAK,

prežgan iz vina lastnega pridelka, priznan kot najboljši, čudovito učinkajoče in bolečine olajšujoče sredstvo proti protinu, po udih in skrnini. Steklenica velja 1 gld. 20 kr.

Stari konjak, izvrstno zdravilo za želodčne bolezn in proti onemoglosti; steklenica 1 gld. 50 kr.

Razpošilja se po pošti. Kdor vzame štiri steklenice, pošljejo se mu franco.

Benedikt Merti, vlastitelj grajščine Golič pri Konjicah (Gonobiz) na Štajarskem.

Zaloga: Gradec: J. Eichler, lekarnar; Alb. Müller, drogist.

Maribor: Al. Quandest, Gospodarska ulica. 31

Vinograd in travnik 2-3

sta ceno na prodaj. Kje, pove upravništvo.

Tovarna za krtače in čopiče

Julija Fischbach-a,

poprej

Karola Ludwig-a

v Mariboru na Dr.

izdeluje po ceni in pošteno različne
krtače ali ščetki za trgovino, voja-
štvo in za tovarne.

Cenik zastoj in franko. 2-5

Na prodaj

2-2

je **bram** s tremi hišami, male štale, sadno
drevje, dve njivi, 10 minut do cerkve. Ciglenca
pri Sv. Martinu pri Vurbergu.

IVAN SCHINDLER

Iskustveni strojar in izumitelj

(voda in par) in vse vrste in vse vrste, kakor
tudi in za napajanje in pletenje pletil
STROJEVE, SPRAVE, ORODJE, VARNOST
ZA KMETIJSKE OBSTANKE IN POŠTNE NAMESTI

Kataloge v avstrijski in v vsaki drugi jezikovni različici
Preprosta in prebrljiva in vse vrste in vse vrste, kakor
tudi in za napajanje in pletenje pletil

Priloge in prebrljiva in vse vrste in vse vrste, kakor
tudi in za napajanje in pletenje pletil

Priprave za kavarnarje, sladičarje, go-
stilničarje, mesarje, sedlarje; peronospora-
škopilnice, patent Schindler. 19

Zahvala.

Ob priliki smrti predragega nam sina, oziroma brata, gospoda

ANTONA FREUENSFELDA,

učitelja v Ormožu,

sprejeli smo toliko dokazov sočutja od vseh strani, da nam je dolžnost zahvaliti
se tem potem vsem najiskrenejše. Zahvaljujemo se tudi vsem onim, koji so sprem-
ljali nepozabnega pokojnika k zadnjemu počitku, osobito vlč. gg. duhovnikom iz
Ormoža, Velike Nedelje in Svetinj, slavnemu učitelstvu, slavni ormoški čitalnici,
gospodom pevcem, darilem vencev in mnogobrojnemu narodnemu občinstvu. Hvala
lepa!

Ormož, dne 22. decembra 1896.

Obitelj Freuensfeldova.

JAKOB ŽNIDER,

3-3

akademijski kipar v MARIBORU, Reiserstrasse 23, (Kaschmannova hiša),

priporoča se visokočastiti duhovščini in drugemu slavnemu občinstvu v izdelovanje kipov in
reliefov, naj si bodo iz lesa ali iz kamena ali iz sadre. Izvršitev umetniška, cena nizka.

Potrebno za hišo in pisarno.

V tiskarni sv. Cirila v Mariboru

je ravnokar izšel in se dobi

Slovenski koledar 1897.

za na steno.

Cena 12 kr., po pošti 2 kr. več.

Tiskan v treh barvah!

Kmetovalci!

Kdor izmed vas bi rad kaj prodal, oglasi naj se pri
kmetijski pisarni v Gradcu, Annenstrasse 58. Tam se vse
dobro proda, kar se pri kmetijstvu pridela. Zglasi se lahko:

Živina, jajca, slanina, maslo, žito, posebno oves, sadje,
sveže in posušeno, vino, mošt in vse drugo.

Po kmetijski pisarni se lahko dobro in po ceni kupi:
Razna semena, stroji, krma in vse, kar se pri kmetij-
stvu potrebuje.

Vprašanja in ponudbe se naj naslovijo na:

Kmetijska pisarna

1-3

Jožefa Regula,

Gradec, Annenstrasse 58.